

tuurlijk leven ge-
en opstaan, van
van een grooten,
uit den beker der
id werd tot boete

ds als kind van
gaafheid, hij was
inter pares" door
kwam, veroverde
e zich in; op later
ng tot de hoogste
zijn beminlijke
om zijn artistieke
n — hij was dan
s organist, violist,
de hij de meesten
elijken geacht. De
onverschillig; zijn
n, die later nooit
ods liet hem niet

h in dit rijkbewel-
ler zonde. Al spos-
en alles overheer-
ater zoekt hij den
hij geeft toe aan
lep deden zinken
maakt. Wegens
in het door hem
hronik", wordt hij
nder verhoor in-
lohenasperg. Hier
aar de harde ge-
nkeer en berouw,
uld, de diepte van
e knieën om ver-
tot het kruis van
ot de Davids-bede:
l, en vernieuw in
hier onderzoekt hij
heologische litera-
spersg wordt hem
rijder Gods, Jakob
nslagen, ontvangt
ie hij slechts vier
knakte gezondheid
de gevangenis te

dere boeteliederan,

IIS.

teeken.

t.

gen:

gen?

oten;

loten.

den;

n.

en.

wezen.

en!

in.

Over Jan Scharp.

verzen opgenomen
Ds P. Deddens in

De tekst, waarmee
emeente is Hande-
n ik zonder tegun-
an, om wat reden
houdt hij voor de
daarvan geeft hij
deze uitgaaf ge-
hoor gevende aan
liden op hem uit-
rede heel nuchter-
k beken het. Maar,
dikation zullen de
. Hij geeft uit een
Hoogflod 1:3: „De
“, waarin de letter-
vertaling, waarbij
hem, zegt hij, veel
ft zich die moeite
et de een of ander,
e lezen, noch aan

het belang te denken, dat een arm zondaar aan Jezus' dood en verzoening heeft, deze Kerstpreek zal lezen, alleen om de taalkundige singulariteit, en mis-
schien (gave het God!) begeerig gemaakt worden naar de verlossing die in Christus Jezus is. De vrije genade werkt soms door middelen, die wij menschen toevallig noemen." We zijn intusschen blij, dat de huidige Evangelisatie zich op minder bizarre middelen toelegt om den naam van Jezus bekend te maken. Singuliere methodes acht Scharp echter ook in de kerk niet misplaatst: in 1801 spreekt hij een Kerstpreek uit, die geheel op rijm was gesteld. Zelfs de aanbeveling van de collecte rijmde, hoe ongerijmd dit alles ook moge klinken.

Maar nu de keerzij van het portret:

In zijn gewijde poëzie echter is Scharp doorgaans wat eenvoudiger en soberder. Dat neemt niet weg dat ook daar nog genoeg „buitensporigheden" voorkomen. B.v. het lied van Scharp, dat onder nr 5 is opgenomen in den Gezangenbundel der Herv. Kerk — daar heet de mensch „zoon van stof", die „bedwelmd door (Gods) grootheid" neerzinkt: engelen worden daar genoemd „Geesten van het hemelhof", en van den Almachtige heet het:

Hij wenkt, en miljoenen wezens,
En werelden, als 't zand der zee,
Zijn door dien wenk aan 't niet ontgogen...

Soms speelt ook zijn vluchtigheid hem parten. B.v. in gezang 78, waar we lezen:

Komt, Christ'nen! toont met woord en daad,
Dat, wie de ware godsvrucht smaadt,
Een christen zonder huichlarij
Altijd de beste burger zij.

Dit vers kon bij eerste lezing dezen zonderlingen indruk maken, dat in het officieel gezangboek der Hervormde Kerk die mensch de beste burger genoemd wordt, die nu maar eens vrijuit, zonder er doekjes om te winden, de ware godsvrucht gaat smaden, en deze smadelijke woorden vergezeld doet gaan van daarbij passende daden. En verderop in dit gezang laat Scharp zijn zangpaardje weer gansch onbeteugeld doordraven, als hij van dien besten christen-burger zegt: „Hij streeft naar grootheid, geld of goed. Nooit hooger, dan hij streven moet". — En wordt deze brave tot een eer-ambt geroepen, „Dan is hij edel, deugdzaam, vrij, de steun en d'eer der maatschappij."

Doch deze „lapsus" zijn gelukkig uitzonderingen. In zijn religieuze liederen is Scharp doorgaans op z'n best, legt hij z'n opgeschroefdheid af, en weet in meer dan één zin „maat" te houden. Wanneer hij in z'n verzen weergeeft, wat hem 't diepst beweegt, vloeien gedachten en woorden hem vlot en gemakkelijk toe. 't Liefst luisteren wij naar hem, als hij spreekt over de genade Gods ons in Christus geschonken, over de schuldvergeving, over de reddende zondaarsliefde van onzen Heiland en Heere. Hoe warm is zijn toon in het bekende: „Jezus neemt de zondaars aan!"

Het is in Holland gevaarlijk, zulke dingen op te halen van een auteur van „liederen"; wij herinneren daarom eraan, dat ook de auteurs onzer psalmberijming niet bepaald vrij waren van Scharp's gebreken.

K. S.

Prof. L. Lindeboom, Laatste Overdenkingen.
N.V. De Graafschap — Aalten.

Reeds geruimen tijd lag deze uitgave op aankondiging te wachten. Dat split ons, temeer, omdat ze werk is van den inmiddels overleden hoogleraar, aan wien onze gereformeerde samenleving zoo veel te danken heeft. Nog vóór zijn heengaan sprak hij den wensch uit, dat deze overdenkingen zouden worden uitgegeven. Aan dien wensch is thans voldaan.

En dat terecht. Het jonge hart (men leze wat nog gezegd wordt over het „nieuwe lied" in onzen eeredienst), de zorgvuldige exegese, de steeds op den Christus wijzende geloofswarmte, en de heldere, en voor ieder verstaanbare spreekwijze van den auteur maken dit laatste werk begeerlijk voor elk, die zich de Schrift wil zien openen door zulk een alleszins betrouwbaren gids.

K. S.

De Kleine Kroniek van Anna Magdalena Bach, echtgenoot van Johann Sebastian Bach.
S. W. Melchior — Amersfoort.

De uitgeefster verklaart van deze uitgave:
„Dit is een van de aangrijpendste boeken der laatste jaren. De deutsche uitgave bereikte in enkele maanden eene oplage van ruim 28.000. Het zal een kostelijk geschenk blijken te zijn voor allen, die Johann Sebastian en zijn muziek lief hebben. Het toont den cantor van de Thomas-Kirche als mensch en kunstenaar, gezien door de oogen van een gelukkige echtgenoot, die dertig jaren aan zijn zijde leefde, vol vast geloof in zijn genie. De beelden zijn zoo volmaakt passend in de lijst van den tijd geplaatst, het geheel is met zooveel fijnheid van geest en eenvoud des harten verteld, dat verdichtsel en waarheid nauwelijks meer te onderscheiden vallen."

Wij zijn het met deze woorden eens. O.i. zeggen ze niet te veel.

K. S.

Anibue, door Karl Hartenstein. — Uitgevers-
bedrijf „De Pauw", Culemborg.

Anibue is een model-zendingsboek. Treffend is allereerst de tekening van den tegenwoordigen toestand op de goudkust in Afrika. In enkele tientallen jaren tijds is alles veranderd: de oerwouden hebben plaats gemaakt voor de cacao-boomen; de armzalige heidendorpjes zijn vervangen door moderne steden; schatten gouds hebben de bevolking rijk gemaakt, maar tevens heeft de hebzucht allen aangegrepen. De schrijver geeft een zeer indringende typeering van den Afrikaan. Wat de zending er tot stand bracht wekt dankbare bewondering; wel droevig is het, dat het Leger des Heils de kerk tracht afbreuk te doen; verscheidene andere secten, te veel om op te noemen, doen de zending concurrentie aan. In de hoofdstelen van het land is reeds velerlei Christelijke lectuur verschenen, allereerst de Bijbel. Het hoofdstuk over Achimote met zijn „Prince of Wales-college" is zeer interessant. Wie het zendingswerk in Afrika wil leeren kennen, leze dit boeiend geschreven boek. Dr Brouwer te Oegstgeest schreef een pittige inleiding, terwijl zijn vrouw het boek op uitnemende wijze uit het Duitsch vertaalde. Twintig fijne foto's versieren den tekst. Anibue beteekent: „Geopend", d.w.z. de oogen zijn geopend voor hetgeen de wereld hem geven kan; maar ook zijn de oogen van velen geopend voor den rijkdom van het Evangelie. Jammer, dat de prijs zoo hoog is, n.l. f 2.25 ing., f 2.90 geb.

J. D. W.

Vrijheid, Vergeving, door Tine Bonnema. —
N. V. Uitg.-Mij Bosch, Amsterdam.

Tine Bonnema geeft ons in dit boek twee heel goede schetsen. In „Vrijheid" laat zij ons zien hoe Dirk Verburgen vrij meende te zijn en toch in zijn vrijheid gebonden was; hij werd eerst waarlijk vrij toen hij tot bekeering kwam. Tine Bonnema kent het Indische leven en teekent de harde werkelijkheid, maar zij laat in de geschiedenis van Verburgen de betekenis van het Verbond zien en de kracht van Gods genade.

In „Vergeving" ontmoeten wij een jongen man, die in Indië jarenlang met een „huishoudster" leefde; toen hij met verlof in Nederland kwam verloor hij zijn hart aan een dochter van een predikant; hij bekende zijn zondig verleden, en nu beschrijft Tine Bonnema, hoe Nelly hem wist te vergeven en hem straks naar Indië volgde.

Dit echt Christelijke boek kunnen wij hartelijk aanbevelen aan ouders, die een zoon of een dochter in Indië hebben, aan hen, die naar Indië gaan, ja aan een ieder, die belang stelt in het leven van onze Gereformeerde broeders en zusters op hun eenzame posten in Indië. Ook leeren we hier zijdelings den prachtige arbeid onzer kerken kennen onder de „verstrooiden", waarvan menigeen een afgedoode is. De uitgave is netjes; de prijs is f 2.25 ing en f 2.90 geb.

J. D. W.

Een wijze uit het Oosten (Dr Kagawa), door
Dr W. Axling. — Ruys' Uitg.-Mij, Zutphen.

Den titel achten wij niet gelukkig; het karakteristieke van Kagawa is niet zijn wijsheid, maar veeleer zijn naastenliefde, zijn barmhartigheid, en ook zijn zelfop-offering. Dr Axling was wel de man om ons een boek over Kagawa te geven; meer dan 30 jaar heeft hij in Japan gearbeid, en heeft alzoo van nabij Kagawa leeren kennen en diens arbeid waardeeren. Het boek is met bezieling geschreven, en laat ons tot in de bijzonderheden zien wie Kagawa is en wat hij deed en doet voor zijn volk. Men kan tegen het Christen-socialisme van Kagawa bezwaar hebben, evenals tegen den te nauwen band door hem gelegd tusschen kerk en sociale hervorming, niemand kan ontkennen, dat hij door liefde tot Christus wordt gedreven en nimmer zichzelf zoekt, maar altijd den ander. Dr Axling geeft aan het begin en het einde van elk hoofdstuk een meer of minder breede aanhaling uit een serie van 200 overdenkingen, door Kagawa geschreven in den tijd, toen hij blind dreigde te worden. Bovendien worden in een afzonderlijk hoofdstuk dertien aanhalingen gegeven uit Kagawa's geschriften over wetenschap, natuur, kunst, zonde, lijden, wonderen enz. Dit boek van bijna 250 bldz. is keurig uitgegeven en kan hartelijk worden aanbevolen.

J. D. W.

In de straten en wijken der stad, door J.
den Boeft.
A. Verleur — Haarlem, 1933.

Tot mijn leedwezen bleef bespreking van dit boek geruimen tijd achterwege. Ik haast me, het nu onder de aandacht van de lezers van dit blad te brengen.

Een boek als dit ken ik geen tweede. Zoó origineel, zoo fris en pakkend geschreven over allerlei onderwerpen der Evangelisatie door een man uit de practijk. Jaren heeft de heer Den Boeft persoonlijk aan Evangelisatie gedaan. Wat hij schrijft, is ontstaan uit de practijk. En daarbij heeft zijn God hem gegeven goede oogen en een goede pen.

Hij ziet de dingen terdege. En dan zegt hij ze op een manier, die tot luisteren en eventueel tot lezen dwingt. Wat niet van alle toespraken en van alle lectuur gezegd kan worden. Maar wie met dit boek bezig is, leest het door.

Hier is een praktische gids. Vooral voor het huisbezoek. Voor de tractaatverspreiding. Voor de samenkomst in het lokaal en op de straat. Onder landloopers en bedelaars en woonwagenkampbewoners. Ge merkt telkens weer: dit is doorleefd.

Een schat van opmerkingen wordt ten beste gegeven. Niet, zooals dat van verschillende zijden vaker is gedaan in blad en boek, maar op de aan dezen schrijver eigen vertellende en boeiende manier.

De lectuur van dit boek helpt. Allen, die aan Evangelisatie arbeiden. De schrijver brengt hem, die moet spreken, aan prachtedachten. Hij trekt en wijst de lijnen zuiver naar het Woord en waarschuwt ook in dit moeilijke werk voor het gedachteloos en argeloos afdwalen. Terwijl het toch weer zoo ruim is van hart.

Wie onder de werkers zijn ziel eens wil verkwikken of wie een ander wil helpen aan een boek, waar hij wat aan heeft, en dat niet onuitgelezen en herlezen in de kast blijft staan, moet ik met aandrang wijzen op dit boek.

C. B.

De N.C.R.V.-kalender.

Dezer dagen ontvingen we den N.C.R.V.-kalender voor 1934, die zowel uit aesthetisch als uit propagandistisch oogpunt goed geslaagd is. Op het fluweel-blauwe schild van 29 x 42 c.M. zijn, links-boven, in gouden omkadering een zestal aquarellen in kleurendruk van bekende kunstenaars gereproduceerd (op een afzonderlijk af te scheuren bloc). En in den rechter benedenhoek is het kalenderbloc, met twee-wekelijksche dagaanwijzing in zwart op goud, en op ieder van de 14 x 18 c.M. groota blaadjes een foto uit het N.C.R.V. werk, die een inzicht geeft in den omvang en de leiding van de omroepvereniging. De aquarellen hebben een grootte van 17 x 24 c.M. De prijs van den kalender, die een sieraad is aan den wand, bedraagt f 0.95, f 1.10 franco per post.

Tijdschriften, periodieken, enz.

Naar gewoonte melding makend van wat we aan tijdschriften enz. ontvingen, noemen we gaarne weer eerst de geïllustreerde wee-tijdschriften, die, ieder voor zich, en op de bekende wijze met goede foto's ter illustratie, artikelen over actuele onderwerpen, belletristische bijdragen, en mededeeling van personalia bevatten, n.l. „De Christelijke Illustratie „De Spiegel" (Uitg. Gebr. Zomer en Keuning, Wageningen), „Het Schouwvenster" (met: „Het Kleine Schouwvenster"), uitg. H. A. v. Bottenburg N.V., Prinsengracht 493, Amsterdam, „Timotheüs" (uitg. La Rivière en Voorhoeve, Zwolle). Het laatstgenoemde verscheen met een afzonderlijk Herfstnummer, dat in inhoud en illustratie den herfst doet zien.

Ook is er weer „De Jonge Vrouw" (uitgave Bosch en Keuning, Baarn), dat per 1 October zijn 16en jaargang begon met een veranderd uiterlijk en een nieuw lettertype. De afleveringen van drie vel bevatten een rijke verscheidenheid van artikelen en een keur van illustraties naar foto's en tekeningen.

Verder zijn er de vaste klanten, welker vermelding tegelijk aanbeveling is, omdat ze, ieder op zijn gebied, blijk geven van goede redactionele zorg en actualiteit, „Ons Reisblad", orgaan van de Ned. Chr. Reisvereen., adres Weterinkade 22a, Den Haag, „Het Zendingsblad" van de Geref. Kerken in Nederland, uitg. Electr. Drukkerij Vada, Wageningen, „De Autozending", adres Adm. de Ruyterweg 281, Amsterdam, „G. E. O. S.", off. org. v. d. Geref. Evangelisatie onder schippers, uitgaande van de Geref. Kerken in Rotterdam, adres Ds J. Versteeg, Nieuwerkerk a. d. IJssel, Het „Geref. Mannenblad", org. v. d. Bond v. Geref. Mannenvereen. in Nederl., adres „Laan v. Eik en Duinen", Den Haag, „Ons Blad", Evang. Maandblad voor Jongens en Meisjes, adres Johs. Vlaanderen Oldenzeel, 1e Oosterparkstraat 212, Amsterdam-O., „De Genade klok", Maandblad v. d. Evang. der Geref. Kerk, Amsterdam-Noord, adres Pluviserstraat no. 61, Amsterdam „Het Anker", org. v. d. Vereen. 't Anker tot verspr. v. h. Evangelie onder Nederl. en andere schippers, tevens tot het verleenen van eerste hulp bij ongelukken, adres Schoolstraat 116, Voorschoten, Maandbl. v. d. Geref. Ver. v. Drankbestrijding, adres Willemsparkweg 217, Amsterdam.

Afzonderlijk vermelden we, als nieuwe klant, het Geref. Kerkblad, off. org. v. d. Geref. Kerk te Zutphen, onder red. van Ds H. Hummelen, druk en uitg. v. J. B. v. d. Brink en Co., Beukerstraat 77, Zutphen, met vaste medewerking voor officieel nieuws en jeugdleven.

Voorts: „De Lectuurgids", uitg. W. D. Meinema, Delft, het maandblad dat in uitgebreide en gedocumenteerde recensie bespreking geeft van nieuw-verschenen boeken op ieder gebied, vooral ook op het terrein der jeugdlectuur.

„De Kandelaar", een van de oudste Evang. Maandbladen onder ons (adres Ds A. Schweitzer, Buiksloot), dat in zijn 23en jaargang nog frisch is, vol van afwisseling, en pittig door tal van kleine stukjes.

„Ons Suriname", Zendingsblad uit de Ev. Broederplein 27, Zeist.

Als BROCHURES kwamen in:

Gedenkboekje van de Geref. Kerk te Eindhoven, 1908—1933, uitg. N.V. Drukkerij Layk en Verkuylen, Eindhoven, met artikelen van Ds A. J. Fanoy, Dr K. Sietsma, Prof. Dr T. Hoekstra, Ds H. L. Both, P. Dekker, W. Nienhuis en Ds J. W. Esselink, voorts portretten en illustraties.

Jaarboekje, 21e jg. v. d. Geref. Vereen. voor Drankbestrijding (Willemsparkweg 217, Amsterdam), onder red. van G. Buitendijk, Ds J. v. Herksen, W. C. F. Scheps, met artikelen, adressen enz.

Drie brochures van het Centraal bureau Patrimonium, Prinsengracht 415, Amsterdam, n.l. „Social Program v. h. Ned. Werkliedenverbond Patrimonium", „De Revolutionaire Totaal-Staat" door G. Smeenk, „Blijden en dus ook Belevan" door J. Hollander.